

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1962-1963.

22 JANUARI 1963.

WETSVOORSTEL

**betreffende de hervorming van de rechtspleging
inzake administratieve geschillen.**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De administratieve hervorming is niet beperkt tot de herziening van het statuut van het personeel, tewerkgesteld in de overheidsdiensten, of tot een meer rationele inrichting van de bestuursorganen. Zij omvat eveneens een hernieuwd onderzoek van de werkwijzen en van de werkmiddelen van de Uitvoerende Macht, ten einde deze beter aan de eisen van het moderne leven aan te passen en ze zo ruim mogelijk te normaliseren.

De sector « administratieve geschillen » is ongetwijfeld, op het gebied van de werkwijzen en werkmiddelen van onze administratieve diensten, deze die, hoewel morfologisch een der rijkste, het grootste gebrek aan samenhang en de grootste wanorde vertoont. Met het oog op praktische orde — in het belang van de pleiters en zonder de minste doctrinale bekommernis — heeft ons wetsvoorstel ten doel dit te verhelpen.

* * *

Zich beroepend op artikel 93 van de Grondwet heeft de wetgever zeer talrijke administratieve rechtbanken ingesteld voor de meest verscheiden aangelegenheden, die gaan van de belastinggeschillen tot deze die betrekking hebben op de toelagen inzake sociale zekerheid, alsook die betreffende de oorlogsstatuten. Doorgaans zijn deze rechtbanken gespecialiseerd in een welbepaalde materie : vergoedingspensioenen, leden van het gewapend verzet, tegemoetkomingen aan gebrekkigen, enz. Diende men daartoe telkenmale een eigen rechtspleging, verschillende vormen tot instelling van beroep, veranderlijke verjaringstermijnen uit te denken ? Wij menen zulks niet. Daarom wordt bij het eerste artikel van ons wetsvoorstel aan de Koning de bevoegdheid verleend om de rechtspleging en de vormen tot instelling van het beroep vast te leggen, alsook de termijnen te bepalen, ten einde in de hoogste mate de regelen inzake rechtspleging voor alle rechtbanken eenvormig te maken. De Koning kan hierbij voortgaan op

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1962-1963.

22 JANVIER 1963.

PROPOSITION DE LOI

relative à la réforme
du contentieux administratif.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La réforme administrative ne se limite pas à la révision du statut du personnel travaillant dans les services publics ou à une organisation plus rationnelle des organismes administratifs. Elle englobe également le réexamen des procédés et des moyens d'action de l'Exécutif afin de les adapter aux nécessités de la vie moderne et, le plus largement possible, de les normaliser.

Le contentieux administratif est, sans doute, dans le domaine des procédés et des moyens d'action de nos services administratifs, le secteur qui, s'il est morphologiquement un des plus riches, présente le plus d'incohérence et de désordre. C'est à quoi notre proposition vise à remédier dans un souci d'ordre pratique — l'intérêt des plaideurs — et sans aucune préoccupation doctrinale.

* * *

Se réclamant de l'article 93 de la Constitution, le législateur a institué de fort nombreuses juridictions administratives dans les matières les plus variées depuis le contentieux fiscal jusqu'à celui des allocations de la sécurité sociale en passant par les statuts de la guerre. Généralement les juridictions sont spécialisées dans une matière bien déterminée : pensions de réparation, résistants armés, allocations aux estropiés, etc... Fallait-il pour autant imaginer chaque fois une procédure originale, des formes de recours différentes, des délais de prescription variables ? Tel n'est pas notre sentiment. C'est pourquoi l'article 1er de notre proposition de loi donne au Roi le pouvoir d'arrêter la procédure, les formes de recours et de fixer les délais afin d'uniformiser au maximum les règles de procédure devant toutes les juridictions. Le Roi peut s'inspirer du règlement de procédure du Conseil d'Etat, ainsi que de la jurisprudence de notre Haute Juridiction. Quelques principes essentiels de bonne justice devront être observés :

de procedurereregeling van de Raad van State alsook op de rechtspraak van onze Hoogste Rechtsmacht. Hierbij zullen enkele essentiële principes voor een goede rechtsbedeling in aanmerking dienen genomen te worden: partijen moeten voor de rechter kunnen verschijnen waar het feit zich voordeed, alsook bij machte zijn om contradictoire ophelderingen te geven, vermits zij vóór de rechter in verbreking over dit recht beschikken. Dit is thans niet steeds het geval. Deze ongerijmdheid willen wij doen verdwijnen, zonder echter het zover te drijven, de verplichting op te leggen om in openbare terechting te zetelen. De uitspraken dienen gemotiveerd te zijn — dit wordt vereist door de rechtspraak van het Hof van Cassatie en van de Raad van State — en moeten tijdens een openbare terechting gedaan worden, ten einde in het publiek domein te komen, gekend te zijn en gecommuniceerd te worden en, ten slotte, aan de partijen ter kennis gebracht om de termijnen voor beroep en cassatie te doen ingaan.

De waarborgen inzake de rechtspleging in hun geheel, bij het eerste artikel vastgelegd, worden aangevuld door het instellen van de voorziening in verbreking voor de Raad van State tegen alle uitspraken van de administratieve rechtbanken in laatste aanleg. De wet van 23 december 1946 heeft de Raad van State aangesteld tot bewaarder van de wettelijkheid van de administratieve orde, zoals het Hof van Cassatie deze rol waarnemt ten opzichte van de Rechterlijke Macht. Het is dus normaal dat alle administratieve geschillen worden samengebracht onder het gezag van de Raad die moet zorgen voor de naleving van de regelingen inzake bevoegdheid, toezicht moet houden op de nakoming van de rechtsplegingsvormen en nagaan of er een behoorlijke toepassing gemaakt werd van de regels ten gronde.

Overeenkomstig het gemeen recht zullen de geschillen die bij de inwerkingtreding van onze wet voor andere, over de wettelijkheid oordelende rechters hangende zijn, door deze rechters volgens de vroegere regeling worden beslecht.

Deze voorziening in verbreking maakt het voorwerp uit van artikel 2, dat de weergave is van een bepaling welke voorkomt in haast alle wetten tot inrichting van administratieve rechtbanken : de rechter naar wie de zaak wordt verwezen dient zich te schikken naar het door de Raad beoordeeld rechtspunt. Men heeft bepaalde misbruiken willen verhelpen : lagere rechters weigerden zich bij de uitspraak neer te leggen en namen opnieuw dezelfde beslissing, zodat partijen aldus herhaalde malen voor de Raad moesten verschijnen. Onze tekst voorziet in de aanwijzing van plaatsvervangende rechters opdat de rechtbank wel degelijk uit andere rechters zou samengesteld zijn. Hierbij willen wij voorkomen dat zich opnieuw de toestand zou voordoen welke bepaalde bedrijfsorden, na de verbreking van hun uitspraken, gekend hebben : de onmogelijkheid om de rechtbank van beroep anders samen te stellen heeft tot gevolg gehad dat in rechtszaken jarenlang geen uitspraak kon bekomen worden.

* * *

De Raad van State zal bijgevolg, zonder enige uitzondering, de rechter in verbreking zijn van alle administratieve rechtbanken. Bij artikel 3 wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend om deze Raad aan te stellen als rechter in beroep voor de rechtbanken die Hij aanwijst. Om praktische redenen is het waarschijnlijk niet aanbevelenswaardig de Raad, bij een algemene bepaling, aan te stellen als rechter in beroep. Enerzijds bestaan er inderdaad reeds rechtbanken in een tweevoudige graad voor bepaalde rechtssstoffen, namelijk de sociale zekerheid; anderzijds

il faut que, devant le juge du fait, les parties puissent comparaître et s'expliquer oralement et contradictoirement, puisqu'elles ont ce droit devant le juge de cassation. Ce n'est pas toujours le cas aujourd'hui. C'est une anomalie que nous voulons faire disparaître sans aller jusqu'à l'obligation de siéger en audience publique. Les sentences doivent être motivées — la jurisprudence de la Cour de Cassation et du Conseil d'Etat l'exige — prononcées en audience publique afin de tomber dans le domaine public, d'être connues et commentées, et, enfin, notifiées aux parties pour faire courir les délais d'appel et de cassation.

L'ensemble des garanties de procédure établi par l'article 1er est complété par l'Institution du pourvoi en cassation devant le Conseil d'Etat contre toutes les sentences de toutes les juridictions administratives de dernier ressort. La loi du 23 décembre 1946 a créé le Conseil d'Etat pour en faire le gardien de la légalité dans l'ordre administratif tout comme la Cour de cassation assume ce rôle au sein du Pouvoir judiciaire. Il est donc normal de regrouper tout le contentieux administratif sous la houlette du Conseil qui devra veiller au respect des règles de compétence, surveiller l'accomplissement des formes de procédure et vérifier s'il a été fait une bonne application des règles de fond.

Conformément au droit commun les litiges pendant devant d'autres juges de la légalité au moment de la mise en vigueur de notre loi seront tranchés par ces juges selon les anciennes règles.

Ce pourvoi en cassation fait l'objet de l'article 2 qui reprend une disposition qui se retrouve dans quasi toutes les lois organiques des juridictions administratives : le juge de renvoi doit se conformer au point de droit jugé par le Conseil. On a voulu remédier à certains abus : des juges inférieurs refusaient de s'incliner et reprenaient la même décision obligeant les parties à revenir plusieurs fois devant le Conseil. Notre texte prévoit la désignation de juges suppléants afin que la juridiction de renvoi soit effectivement composée d'autres juges. Nous voulons éviter que se reproduise la situation qu'ont connue certains ordres professionnels après la cassation de leurs sentences : l'impossibilité de composer autrement le tribunal d'appel a fait que des affaires n'ont pu être jugées pendant des années.

* * *

Le Conseil d'Etat sera donc le juge de cassation des tribunaux administratifs sans aucune exception. L'article 3 donne au Roi le pouvoir de l'ériger en juge d'appel des juridictions qu'il désigne. Il ne se recommande sans doute pas pour des raisons pratiques d'instituer le Conseil en qualité de juge d'appel par la voie d'une clause générale. D'une part, en effet, il existe déjà un double degré de juridictions dans certaines matières comme la sécurité sociale; d'autre part, certains contentieux sont appelés à disparaître prochainement comme celui des statuts patriotiques

zullen bepaalde geschillen, zoals die in verband met statuten verkregen wegens vaderlandslievende houding tijdens de oorlog, en die betreffende de oorlogsslachtoffers binnenkort verdwijnen. Beter is het dus aan de Koning de zorg over te laten om rechtbanken aan te wijzen waar het bercep voor de Raad zal gebracht worden. Naar onze mening zouden dit, enerzijds, de rechtsmachten met algemene bevoegdheid moeten zijn, zoals de bestendige deputatie en, anderzijds, deze van permanente aard en waarvoor er geen tweede aanleg bestaat, zoals de commissies voor de militievergoedingen.

* * *

Bij artikel 4 wordt aan de Raad van State de bevoegdheid verleend uitspraak te doen over de beslissingen van de administratieve rechtscolleges evenals het Hof van Cassatie bevoegd is ten opzichte van de gewone rechtbanken. Ingevolge de specialisatie van de administratieve rechters zullen de gevallen niet talrijk zijn. Zij kunnen nochtans voorkomen o.a. bij de geschillen in verband met de oorlog of met de sociale zekerheid.

* * *

Bij artikel 5 wordt de auditeur-generaal ertoe gemachtigd in het belang van de wet de uitspraken die strijdig meechten zijn met de wet in laatste instantie te betwisten. De nietigverklaring komt de partijen niet ten goede, maar daardoor wordt beoogd de vestiging te vermijden van een rechtspraak die in strijd met de wet kan zijn, dit als partijen ze niet aan de censuur van de Raad hebben onderworpen. Dit zal doorgaans het geval zijn wanneer de rechtspraak, hoewel onwettelijk, in strijd is met de belangen van de rechtsonderhorigen. De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie beschikt over dezelfde bevoegdheid wat betreft de gewone uitspraken.

Aritikel 6 heeft betrekking op de tucht van de administratieve rechters. Het kent aan de Raad te hunnen opzichte dezelfde bevoegdheid toe als die welke het Hof van Cassatie uitoefent ten opzichte van de magistraten van de rechterlijke orde. Het is een factor van goede orde in de administratieve rechtersstand de Raad de mogelijkheid te verschaffen om toezicht uit te oefenen op de administratieve rechters en ze straffen op te leggen.

* * *

Het zijn redenen van praktische aard die aanleiding gegeven hebben tot de aanstelling van administratieve rechters : snelheid, kosteloosheid, eenvoudigheid. Het zou weinig aangewezen zijn ze te willen afschaffen om de betwistingen waarover zij oordelen opnieuw onder de bevoegdheid van de Rechterlijke Macht te brengen. Men kan zich nochtans afvragen of de terugzending voor de hoven en rechtbanken in sommige gevallen niet geraadzaam is, hetzij omdat die geschillen werkelijk tot de bevoegdheid van de Rechterlijke Macht behoren, zoals het verzet tegen de vrijlating van een krankzinnige, omdat dit betrekking heeft op de persoonlijke vrijheid, hetzij omdat die geschillen nauw verwant zijn met de geschillen van burgerlijk recht, zoals dit het geval is met fiscale geschillen en met bezwaren inzake houtkap en ermee gelijkgestelde rechten. Artikel 7 verleent aan de Koning de bevoegdheid om tot hergroeperingen over te gaan, ten einde zoveel mogelijk eenheid te brengen in de structuur van de geschillen en ze dienstvolgens te vereenvoudigen.

Aritikel 8 maakt het eerste artikel toepasselijk op de directeurs der directe belastingen, op het Rekenhof en op

de la guerre et celui des victimes de la guerre. Il vaut donc mieux laisser au Roi le soin de désigner les tribunaux pour lesquels l'appel sera porté devant le Conseil. Dans notre esprit ce devraient être, d'une part, les juridictions à compétence générale comme la députation permanente et, d'autre part, celles qui sont permanentes et pour lesquelles n'existe pas un double degré de juridiction comme les commissions d'indemnités de milice.

* * *

L'article 4 donne au Conseil d'Etat le pouvoir de statuer en règlement de juges administratifs tout comme la Cour de Cassation vis-à-vis des tribunaux judiciaires. A cause de la spécialisation des juges administratifs, les cas ne seront pas fréquents. Ils peuvent toutefois se produire, notamment dans le contentieux de guerre et de la sécurité sociale.

* * *

L'article 5 autorise l'Auditeur général à dénoncer dans l'intérêt de la loi les sentences de dernier ressort qui violeraient la légalité. L'annulation ne profite pas aux parties, mais tend à éviter que ne s'établisse une jurisprudence qui serait contraire à la loi et que les parties n'auraient pas déferée à la censure du Conseil. Ce sera généralement le cas lorsque la jurisprudence, bien qu'illegale, est contraire aux intérêts des administrés. Le procureur général près la Cour de Cassation détient un pouvoir semblable à l'égard des jugements judiciaires.

L'article 6 concerne la discipline des juges administratifs. Il attribue au Conseil vis-à-vis d'eux le pouvoir que la Cour de Cassation exerce vis-à-vis des magistrats de l'ordre judiciaire. C'est un élément de bon ordre au sein de la judicature administrative que de permettre au Conseil de surveiller et de punir les juges administratifs.

* * *

Des raisons pratiques ont provoqué l'instauration des juges administratifs : célérité, gratuité, simplicité. Il serait peu indiqué de vouloir les supprimer pour ramener les contestations qu'ils jugent dans le giron du Pouvoir judiciaire. Toutefois on peut se demander si le retour aux cours et tribunaux ne se recommande pas dans certains cas, soit que ce contentieux relève électivement du Judiciaire comme les oppositions à la libération d'un aliéné parce qu'il touche à la liberté, soit que ce contentieux est fort proche du contentieux civil comme c'est le cas des litiges fiscaux et des réclamations en matière d'affouage et droits assimilés. L'article 7 donne au Roi la compétence pour provoquer les regroupements afin d'unifier le plus possible la structure du contentieux, partant, de la simplifier.

* * *

L'article 8 rend applicable l'article 1er aux directeurs des contributions directes, à la Cour des comptes et aux Con-

de raden van de orde der advocaten. Ondanks de recente rechtspraak van het Hof van Cassatie, beschouwen wij de directeurs der directe belastingen niet als rechters in eerste aanleg; wij beschouwen ze als een voorafgaandelijke administratieve overheid, zonder rechtsprekend karakter, aangezien zij het werk van de Administratie opnieuw ter hand kunnen nemen en, een beslissing nemend buiten het gevraagde om, de fiscale last van de verzoeker verzwaren. Zij zouden dus niet onderworpen zijn aan ons voorstel, ware het niet dat ons artikel 8 hen oplegt een minimum van procedure in acht te nemen.

Het Rekenhof is geen administratief rechtscollege. Het is een parlementaire instelling, die door artikel 116 van de Grondwet, met afwijking van het bepaalde in artikel 92, belast wordt met het beslechten van betwistingen van burgerlijk recht. Zonder een uitdrukkelijke bepaling zou het niet onder de toepassing van ons voorstel vallen.

De raden van de orde der advocaten zijn administratieve rechtscolleges van disciplinaire aard. Daar zij nauw betrokken zijn bij de uitoefening van de Rechterlijke Macht, is het verkeerslijk de hoven van beroep te laten oordelen over het beroep tegen hun uitgesproken.

Onderstreept dient te worden dat alleen het eerste artikel van ons voorstel toepasselijk is op de directeurs der belastingen, op het Rekenhof en op de Raden van de orde der advocaten, d.w.z. dat deze instanties zich moeten uitspreken overeenkomstig de procedureregels vastgesteld in het bedoelde artikel en in de ter uitvoering daarvan getroffen regeling inzake procesvoering. De bepalingen betreffende het beroep tegen de door deze organismen getroffen beslissingen blijven ongewijzigd.

***

In de Franse Raad van State en in ons Hof van Cassatie kunnen de kieze en belangrijke zaken aan rechtscolleges onderworpen worden, die uit meer rechters bestaan dan de gewone rechtscolleges. De procedure biedt het voordeel de rechtspraak in een bepaalde zin te vestigen en uiteenlopende strekkingen in de rechtspraak te verhinderen.

Om deze reden breidt artikel 9 deze bevoegdheid uit tot de Raad van State. De verwijzing naar de algemene vergadering van de afdeling zal door de betrokken kamer automatisch of op verzoek van de auditeur-generaal worden gedaan.

***

Instelling van beroep of van een eis tot nietigverklaring heeft in administratief recht geen opschortende werking voor de bestreden beslissing, behoudens strijdige wettelijke of reglementaire bepalingen.

Nu zijn er gevallen waarin de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing niet of moeilijk te herstellen nadeel kan veroorzaken, inzonderheid wanneer het arrest in beroep of het arrest van vernietiging lang nadien geveld wordt. In zaken waarbij economische of financiële belangen betrokken zijn kan de beslissing allicht de doodsteek voor het bedrijf betekenen : men denke maar aan het bevel tot sluiting, het intrekken van een machtiging, dat de ontbinding van de inrichting met zich brengt, de weigering om een vergunning te verlenen, enz.

Dienvolgens achten wij het geraden dat aan de Raad van State de bevoegdheid wordt gegeven om de tenuitvoerlegging van een bestreden beslissing op te schorten, ten einde het hierboven bedoelde nadeel te vermijden. Wanneer de Raad gebruik zal maken van de bevoegdheid om

seils de l'ordre des avocats. Malgré la jurisprudence récente de la Cour de cassation nous ne considérons pas les directeurs des contributions comme des juges de premier degré; ils sont pour nous une autorité administrative préalable sans caractère juridictionnel puisqu'ils peuvent refaire le travail de l'Administration et, statuant *ultra petita*, aggraver la charge fiscale du réclamant. Ils ne seraient donc pas soumis à notre proposition, n'était que notre article 8 leur imposait de respecter un minimum de procédure.

La Cour des comptes n'est pas une juridiction administrative. Elle est une institution parlementaire que l'article 116 de la Constitution dérogeant à l'article 92 charge de statuer sur des litiges de droit civil. Elle ne tomberait pas sous l'application de notre proposition sans une disposition expresse.

Les conseils de l'ordre des avocats sont des juridictions administratives disciplinaires. Comme ils sont associés étroitement à l'action du Pouvoir judiciaire, il vaut mieux laisser à la cour d'appel la charge de juger les recours introduits contre leurs sentences.

Il échét de souligner que seul l'article 1er de notre proposition est applicable aux directeurs des contributions, à la Cour des comptes et aux Conseils de l'ordre des avocats c'est-à-dire que ces instances devront se prononcer suivant les règles de procédure que tracent l'article en question et le règlement de procédure qui l'exécutera. Aucune modification n'est apportée aux dispositions relatives aux recours institués contre les décisions de ces organismes.

***

Au Conseil d'Etat de France et, chez nous, à la Cour de cassation, les causes délicates et importantes peuvent être jugées par des formations composées de juges plus nombreux que les formations ordinaires. Cette manière de procéder a l'avantage de pouvoir fixer la jurisprudence et de résoudre les divergences dans les courants jurisprudentiels.

C'est pour cette raison que l'article 9 étend cette faculté au Conseil d'Etat. Le renvoi à l'assemblée générale de la section se fera d'office par la chambre saisie ou à la requête de l'Auditeur général.

***

L'introduction d'un appel ou d'un recours en annulation n'est pas, en droit administratif, suspensif de la décision entreprise, sauf dispositions légales ou réglementaires contraires.

Il est des cas cependant où l'exécution de l'acte querellé est susceptible de causer un dommage irréparable ou difficilement réparable, surtout lorsque larrêt d'appel ou d'annulation intervient après un délai appréciable. En matière économique ou financière l'exécution de l'acte peut facilement signifier la mort pour l'entreprise : que l'on songe, par exemple, à l'ordre de fermeture, au retrait d'une autorisation qui entraîne la dissolution de l'organisme, au refus d'une licence, etc.

Il nous semble utile par conséquent d'accorder au Conseil d'Etat le pouvoir de suspendre l'exécution de l'acte attaqué afin d'éviter le dommage signalé plus haut. Lorsque le Conseil fera usage du pouvoir d'ordonner le sursis, l'affaire sera jugée suivant la procédure d'urgence établie

de opschorting te bevelen, zal de uitspraak over de zaak geschieden volgens de spoedprocedure die door het procedereglement voor de afdeling administratie is bepaald.

Ziedaar de strekking van *artikel 10*.

par le règlement de procédure devant la section d'administration.

Tel est l'objet de l'*article 10*.

J. DE STAERCKE.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De administratieve rechtscolleges mogen pas uitspraak doen nadat partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen. De vonnissen zijn met redenen omkleed, worden ter openbare terechtzitting uitgesproken en er wordt kennis van gegeven aan de partijen.

De Koning regelt de rechtspleging; vormen en termijnen van het beroep worden door Hem bepaald.

Art. 2.

Tegen de vonnissen van de administratieve rechtscolleges in laatste instantie kan een eis tot cassatie worden ingesteld bij de Raad van State.

Verbreekt de Raad van State het vonnis, dan verwijst hij de zaak naar het anders samengesteld of naar een ander rechtscollege van dezelfde instantie. De rechter, naar wie de zaak is verwezen, schikt zich naar de rechtsvraag waarover de Raad van State heeft geoordeeld.

De administratieve rechtbanken tellen ten minste evenveel plaatsvervangers als gewone leden.

Art. 3.

De Raad van State beslist als rechter in beroep over uitspraken van de door de Koning aangewezen administratieve rechtscolleges. De in dit artikel bedoelde koninklijke besluiten kunnen enkel bij de wet worden opgeheven of gewijzigd.

Art. 4.

Over geschillen, welke in verband met bevoegdheid of beslissingen onder de administratieve rechtscolleges rijzen, wordt uitspraak gedaan door de Raad van State.

Art. 5.

De auditeur-generaal bij de Raad van State kan zich in het belang van de wet in cassatie voorzien tegen de uitspraken van de administratieve rechtscolleges.

Te dien einde wordt hem een uitgifte overgezonden van al de door die rechtscolleges uitgesproken vonnissen.

Art. 6.

Op vordering van de auditeur-generaal kan de Raad van State, in algemene vergadering bijeen, de administra-

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Les juridictions administratives ne peuvent rendre leurs sentences que les parties entendues ou dûment appelées. Les sentences sont motivées, prononcées en audience publique et notifiées aux parties.

Le Roi règle la procédure; il détermine les formes et les délais des recours.

Art. 2.

Les sentences des juridictions administratives de dernier degré sont susceptibles d'un recours en cassation devant le Conseil d'Etat.

Lorsque le Conseil d'Etat casse la sentence, il renvoie la cause à la juridiction autrement composée ou à une autre juridiction du même degré. Le juge de renvoi se conforme au point de droit jugé par le Conseil d'Etat.

Les juridictions administratives comptent au moins autant de membres suppléants qu'il y a de membres effectifs.

Art. 3.

Le Conseil d'Etat statue comme juge d'appel des juridictions administratives que le Roi désigne. Les arrêtés royaux prévus par le présent article ne pourront être abrogés ou modifiés que par la loi.

Art. 4.

Le Conseil d'Etat se prononce sur les conflits de compétence ou de décisions qui s'élèvent entre les juridictions administratives.

Art. 5.

L'Auditeur général près le Conseil d'Etat peut se pourvoir en cassation, dans l'intérêt de la loi, contre les sentences des juridictions administratives de dernier ressort.

A cet effet, il reçoit une expédition de toutes les sentences prononcées par ces juridictions.

Art. 6.

Sur le réquisitoire de l'Auditeur général, le Conseil d'Etat siégeant en assemblée générale peut suspendre et destituer

tieve rechters, wegens tekortkoming aan de waardigheid van hun ambt of aan hun plichten van staat, uit hun ambt schorsen of afzetten.

Art. 7.

De Koning kan de Rechterlijke Macht opnieuw machten om recht te spreken over betwistingen waarover thans uitspraak wordt gedaan door de administratieve rechtscolleges. De desbetreffende besluiten kunnen enkel bij de wet worden opgeheven of gewijzigd. De Koning regelt de rechtspleging.

Art. 8.

Het eerste artikel van deze wet is van toepassing op de gewestelijke directeurs der belastingen, op het Rekenhof en op de Raden van de Orde der advocaten.

Art. 9.

Iedere zaak, of het een advies dan wel een arrest betreft, kan in de Raad van State door de kamer, waarbij zij aanhangig is, naar de algemene vergadering van de afdeling worden verwezen; zij moet ernaar verwezen worden, als de auditeur-generaal dit vordert.

Art. 10.

De afdeling Administratie van de Raad van State kan, gehoord de auditeur-generaal, de tenuitvoerlegging van de bij haar aanhangig gemaakte handelingen en beslissingen opschorten. In geval de opschorting wordt bevolen, wordt volgens de spoedprocedure over de zaak uitspraak gedaan.

20 december 1962.

les juges administratifs qui ont manqué à la dignité de leurs fonctions ou aux devoirs de leur état.

Art. 7.

Le Roi peut restituer au Pouvoir judiciaire la connaissance des contestations qui sont actuellement jugées par les juridictions administratives. Les arrêtés ne pourront être abrogés ou modifiés que par la loi. Le Roi règle la procédure.

Article 8.

L'article 1er de la présente loi est applicable aux directeurs régionaux des contributions, à la Cour des comptes et aux Conseils de l'ordre des avocats.

Art. 9.

En matière d'avis comme d'arrêt, toute affaire peut au Conseil d'Etat être renvoyée à l'assemblée générale de la section par la chambre saisie; elle doit l'être lorsque l'Auditeur général le requiert.

Art. 10.

La section d'administration du Conseil d'Etat peut, l'Auditeur général entendu, suspendre l'exécution des actes et des sentences qui lui sont déférés. Si le sursis est ordonné, la cause est jugée suivant la procédure d'urgence.

20 décembre 1962.

J. DE STAERCKE.